

Ekspres Bank A/S
Att.: Direktionen
Oldenburg Alle 3
2630 Taastrup

18. december 2017

Ref. amv

J.nr. 6072-0045

Påtale for ikke at foretage kreditværdigheds- vurderinger af forbrugere forud for fremsen- delse af forhåndsgodkendte og uopfordrede lå- netilbud

FINANSTILSYNET
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Afgørelse

Det er Finanstilsynets vurdering, at Ekspres Bank A/S (herefter Ekspres Bank eller banken), har handlet i strid med § 3 i god skik-bekendtgørelsen¹, idet banken uopfordret har sendt forhåndsgodkendte lånetilbud til forbrugere uden at have foretaget en individuel kreditværdighedsvurdering, jf. § 7c i kreditaftaleloven².

ERHVERVSMINISTERIET

Finanstilsynet påtaler derfor jf. § 344, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, at Ekspres Bank ikke har indsamlet fyldestgørende oplysninger om forbrugeren og på den baggrund foretaget en individuel kreditværdighedsvurdering af forbrugeren, i tillæg til den generelle kreditrisikovurdering, som banken har foretaget, før banken har fremsendt uopfordrede og forhåndsgodkendte lånetilbud til forbrugere.

Baggrund

Finanstilsynet fik i oktober 2016 oversendt en forbrugerhenvendelse fra Forbrugerombudsmanden. Forbrugeren klagede over at have modtaget et brev fra Ekspres Bank, hvori banken uopfordret tilbød at låne forbrugeren 15.000 kr. Det fremgik af lånetilbuddet, at lånet var forhåndsgodkendt.

Finanstilsynet anmodede på den baggrund den 5. oktober 2016 Ekspres Bank om at redegøre for sin praksis med uopfordret at tilbyde lån til forbru-

¹ BEK nr. 330 af 7. april 2016 om god skik for finansielle virksomheder

² LBK nr. 1336 af 26. november 2016 om kreditaftaler

gere, herunder særligt at redegøre for, hvordan banken foretager en kreditværdighedsvurdering af forbrugeren forud for fremsendelsen af det uopfordrede lånetilbud.

Ekspres Bank fremsendte den 12. oktober 2016 en redegørelse heraf. Banken fremsendte yderligere redegørelser og supplerende oplysninger den 30. november 2016, den 20. januar 2017, samt den 4. april 2017.

Af bankens redegørelse af 12. oktober 2016 fremgår, at banken i perioder uopfordret tilbyder forhåndsgodkendte lån til udvalgte tidligere kunder. Kunderne tilbydes et nyt lån svarende til det lånebeløb, som kunden tidligere har færdigbetalt til banken. Der er gennemsnitligt tale om lån på 17.000 kr.

Om udvælgelsen af kunder, skriver banken i sin redegørelsen følgende:

"[...]"

Banken skriver endvidere, at:

"Det skal understreges, at de pågældende lånetilbud er betingede, således at Ekspres Bank forbeholder sig retten til, at ændre kreditvurderingen af kunden, såfremt denne måtte være blevet registreret i RKI efter udsendelsen af tilbuddet, eller eksempelvis i mellemtiden har optaget et andet lån i banken."

I bankens redegørelse af 30. november 2016, uddyber banken principperne for, hvordan kunder udvælges til kampagner, hvor kunder uopfordret modtager forhåndsgodkendte lånetilbud. I redegørelsen beskriver banken, at [...]

Direkte adspurgt, bekræfter banken i sin redegørelse af 20. januar 2017, at der ikke indhentes individuelle oplysninger i forbindelse med udsendelsen af lånetilbud til eksisterende kunder, og at [...].

Banken har endvidere fremsendt bankens kreditinstruks af 24. januar 2013. [...]

Ekspres Bank har desuden haft denne afgørelse i høring. I den forbindelse har banken redegjort for, at banken har ændret sine interne procedurer, således at banken fremadrettet ikke sender uopfordrede forhåndsgodkendte lånetilbud til forbrugere. Banken har redegjort for, at [...]

Retligt grundlag

Det følger af god skik-bekendtgørelsens³ § 3, at en finansiel virksomhed skal handle redeligt og loyalt over for sine kunder. Forpligtelsen til at handle redeligt og loyalt indebærer overholdelse af civilretlige forbrugerbeskyttende regler, herunder kreditaftalelovens⁴ § 7 c's regler om kreditværdighedsvurdering.

Af § 7 c fremgår, at kreditgiveren inden kreditaftalens indgåelse skal vurdere forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende og aktuelle oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser. Det følger endvidere af bestemmelsens stk. 2, at hvis kreditgiveren og forbrugeren efter kreditaftalens indgåelse bliver enige om at ændre det samlede kreditbeløb, skal kreditgiveren ajourføre de finansielle oplysninger, som kreditgiveren har om forbrugeren. Før enhver væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb skal kreditgiveren atter vurdere forbrugerens kreditværdighed.

Finanstilsynets vurdering

På baggrund af Ekspres Banks redegørelser og det fremsendte materiale, er det Finanstilsynets vurdering, at når banken uopfordret har sendt forhåndsgodkendte lånetilbud til forbrugere, der kan være tidligere eller nuværende kunder, har banken foretaget en kreditrisikovurdering. Det er dog også Finanstilsynets vurdering, at banken i den situation ikke har foretaget en aktuel kreditværdighedsvurdering af forbrugeren.

Kravet om at banken skal foretage en vurdering af forbrugerens kreditværdighed, har til formål at beskytte den enkelte forbruger, så forbrugeren ikke tilbydes eller optager et lån, hvor det på forhånd vurderes, at det er usandsynligt, at forbrugeren kan tilbagebetale lånet. Kreditværdighedsvurderingen skal derfor være en individuel vurdering af den enkelte forbrugers evne til at kunne tilbagebetale det pågældende lån, baseret på aktuelle oplysninger om forbrugeren økonomiske situation.

Banken har redegjort for, at når banken har udvalgt kunder til kampagner, hvor der uopfordret er sendt forhåndsgodkendte lånetilbud til kunder, gøres dette ud fra den risikoklassificering banken har inddelt sine nuværende og tidligere kunder i. [...] Banken har endvidere oplyst, at hvis en kunde har accepteret lånetilbuddet, har banken taget forbehold for, om den pågældende kunde er blevet registreret i RKI eller eksempelvis i mellemtiden har optaget et andet lån i banken. Banken har dermed bekræftet, at dette er den eneste opfølgende informationsindsamling banken har foretaget i forhold til den enkelte kunde, hvis kunden har accepteret lånetilbuddet.

³ BEK nr. 330 af 7. april 2016 om god skik for finansielle virksomheder

⁴ LBK nr. 1336 af 26. november 2016 om kreditaftaler

Det er på den baggrund Finanstilsynets vurdering, at banken alene har foretaget en kreditrisikovurdering. Finanstilsynet vurderer, at banken i risikoklassificeringen af forbrugerne har foretaget en vurdering af den tabsrisiko banken påtager sig ved at yde kreditter til den pågældende gruppe af forbrugere.

Finanstilsynet vurderer endvidere, at banken ikke har foretaget en individuel kreditværdighedsvurdering af hver enkelt forbruger, jf. § 7c i kreditaftaleloven, hvori banken på baggrund af aktuelle oplysninger om forbrugeren økonomiske situation har vurderet, at den pågældende forbruger vil være i stand til at betale det foreslåede lån tilbage. Det er Finanstilsynets vurdering, at uagtet om banken i forbindelse med den tidligere låneaftale har foretaget en kreditværdighedsvurdering, skal en sådan kreditværdighedsvurdering foretages igen på baggrund af et aktuelt grundlag, når forbrugeren tilbydes et nyt lån.

Det er derfor i strid med § 3 i god skik-bekendtgørelsen, at banken ikke har foretaget kreditværdighedsvurderingen, når forbrugeren uopfordret er blevet tilbudt et forhåndsgodkendt lån. Finanstilsynet påtaler derfor jf. § 344, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, at Ekspres Bank ikke har indsamlet fyldestgørende og aktuelle oplysninger om forbrugeren og på den baggrund foretaget en individuel kreditværdighedsvurdering af forbrugeren, i tillæg til den generelle kreditrisikovurdering, som banken har foretaget, før banken har sendt uopfordrede og forhåndsgodkendte lånetilbud til forbrugere.

Klagevejledning

Finanstilsynets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er modtaget, jf. § 372, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, indbringes for Erhvervsankenævnet pr. e-mail til adressen ean@naevneneshus.dk eller pr. post til Erhvervsankenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, tlf. 72 40 56 00.

Det følger af § 7 i bekendtgørelse om Erhvervsministeriets Erhvervsankenævn, at det er forbundet med et gebyr på 4.000 kr. at klage til Erhvervsankenævnet. Ved klager over forhold, der ikke vedrører klagerens aktuelle eller fremtidige erhvervsforhold, er gebyret dog 2.000 kr. Efter § 15, stk. 4, i nævnte bekendtgørelse, kan nævnet eller formanden på dets vegne træffe bestemmelse om hel eller delvis tilbagebetaling af det indbetalte gebyr, hvis der gives klageren helt eller delvist medhold. Gebyret tilbagebetales, hvis klagen afvises.

Offentliggørelse

Det følger af § 354 b i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet skal orientere offentligheden om sager, som er behandlet af Finanstilsynet, og som er af almen interesse. Finanstilsynet finder, at denne sag er af almen interesse, og afgørelsen vil derfor blive offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.